herpy

MASKGRODDJUR

Boettger's Caecilian

Siphonops paulensis

Siphonops paulensis är ett benlöst, grävande maskgroddjur från Brasilien, Paraguay, Bolivia och norra Argentina. Det lever under jorden i öppen mark, skog och trädgårdar, och honan vaktar sina få ägg, som kläcks direkt till små ungar. Huden avger ett sekret som löser upp röda blodkroppar.

Familj: Siphonopidae **Mild hudgift**

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**30-35 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**5-10 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Grävande**
Biotop	**Savann, torrskog och regnskog**
Hudgift	**Mild** Tvätta händerna efter kontakt och håll fingrarna borta från ögon och mun
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**50 × 30 × 35 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Temperatur, natt	**20-24 °C**
Luftfuktighet	**90-100 %**
Vatten	**Ingen vattenskål**
UVB	**Behövs inte**
Föda	**Insekter och maskar/sniglar**
Hålls	**Ensamma**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Utveckling	**Direkt utveckling (inga larver)**
Äggläggning	**På marken**
Ägg per säsong	**4-6**
Yngelvård	**Vaktar äggen**

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Siphonops paulensis är ett maskgroddjur: ett benlöst, grävande groddjur som liknar en stor daggmask. Kroppen är cylindrisk och delad av ringformade fåror, och huvudet är starkt förbenat och används för att borra sig genom jorden. Ett vuxet djur på 32 cm väger omkring 26 g, och rutans 30-35 cm bygger på det; storleken motsvarar ungefär den nära släktingen *Siphonops annulatus*. Livslängd och säkra yttre könsskillnader är inte dokumenterade, och livslängden i rutan är en uppskattning.

Hudgift: hudens sekret löser upp röda blodkroppar, även människors, och kan stoppa hjärtat hos paddor i laboratorieförsök; verkan på hjärtat beror på kalium som frigörs från de förstörda blodkropparna. Verkan på människor vid vanlig hantering är inte dokumenterad. Tvätta händerna före och efter hantering och rör inte vid ögon och mun efteråt.

Arten lägger ägg i jorden, och ungarna utvecklas direkt utan larvstadium i vatten. Hos *S. annulatus* äter ungarna honans yttersta hudlager; om detsamma gäller *S. paulensis* är inte dokumenterat.

Utbredning och livsmiljö

Siphonops paulensis är vitt utbredd i Sydamerika: Brasilien från nordost till syd, Paraguay, östra Bolivia och norra Argentina. De flesta fynden är från Brasilien, och nya fynd utvidgar fortfarande den kända utbredningen. Arten är lokalt vanlig och räknas inte som hotad.

> **Naturlig utbredning:** Brasilien, Paraguay, Bolivia och Argentina.

LIVSMILJÖ

Siphonops paulensis lever under jorden i skog, savann, buskmark och gräsmark, gärna i öppen mark och i skog längs vattendrag. Arten tål mänsklig påverkan och finns också i trädgårdar och inne i städer. Den ses sällan på ytan. Vad arten äter i naturen är dåligt känt.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Siphonops paulensis*. Den nära släktingen *Siphonops annulatus* är bättre känd i fångenskap, och skötseln bygger på den och på erfarenheter med andra landlevande maskgroddjur.

Ett vuxet djur hålls i en tät, tjockväggig plastlåda på minst 50 × 30 × 35 cm med 20-25 cm lös, fuktig botten. Locket ska sluta tätt och ha en vikt ovanpå, eftersom maskgroddjur hittar varje springa. Använd oblekta pappersfibrer (pappersbaserat strö) eller steriliserad matjord utan gödning; enbart kokosfibrer kan packa ihop sig i tarmen. Botten ska vara fuktig, men inte så blöt att man kan pressa ut vatten ur en handfull, och det får inte stå vatten i botten. Ett platt stycke bark eller trä på ytan ger ett gömställe precis under ytan och gör det lätt att se till djuret. Små lufthål i sidorna, täckta med fint nät, ger ventilation och håller foderdjuren inne; locket ska vara utan hål. Botten byts var 4:e-5:e månad.

TEMPERATUR

Siphonops paulensis hålls vid 22-26 °C på dagen och 20-24 °C på natten; siffrorna är lånade från *S. annulatus*, som trivs dåligt utan uppvärmning. En värmematta under ena änden av lådan ger en varmare och torrare zon, så att djuret själv kan välja. Temperaturen ska vara stabil, och snabba svängningar ska undvikas. Ett djur som ligger på ytan i stället för att gräva har det för varmt, för kallt, för blött eller för torrt.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH SPRAYNING

Botten ska vara jämnt fuktig, och luften i lådan är nästan mättad, 90-100 %. Duscha botten med flaskvatten, regnvatten eller avklorerat kranvatten och vänd de översta centimetrarna då och då, så att fukten fördelas. Låt inte vatten samlas i botten. Kondens på väggarna är normalt.

VATTEN OCH VATTENKVALITET

Arten ska inte ha vattenskål eller vattendel. Kondens på lådans väggar räcker att dricka av, och vattnet används bara för att hålla botten fuktig. Använd aldrig kranvatten med klor eller kloramin och undvik tvål, rengöringsmedel och handkräm på händer och redskap, eftersom groddjur tar upp ämnen genom huden.

LJUS OCH UVB

Arten lever under jorden och behöver inte UVB eller annan belysning. Rummets vanliga dygnsrytm med 10-14 timmars ljus räcker. Lådan ska inte stå i direkt sol.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Daggmaskar är grundfoder och tas av nästan alla landlevande maskgroddjur. Använd daggmaskar av lämplig storlek, till exempel kompostmaskar, och klipp dem i bitar till små djur. I en pappersbotten kan maskarna leva länge utan att dö och ruttna.

Ett vuxet djur får 10-15 maskar varannan vecka. Gräv igenom botten minst varannan vecka: många kvarvarande maskar betyder överutfodring eller ett djur som inte äter. Maskarna kan gut-loadas med kalcium och vitaminer i sin jord några dagar före utfodring. Djuret ses sällan äta, så räkna in maskarna den första månaden.

BETEENDE OCH HANTERING

Siphonops paulensis lever dolt under jorden, och ett friskt djur ligger nedgrävt större delen av tiden. Är djuret ofta på ytan är botten för blöt, för torr, för kall, för varm eller kemiskt olämplig, eller så saknas det ett gömställe nära ytan. Arten hålls ensam, så att vikt och hälsa är lätta att följa. Hantering bör undvikas på grund av hudsekretet; ska djuret flyttas, använd rena, fuktiga händer eller handskar.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Ålder och storlek vid könsmognad är inte dokumenterade, och könen kan inte skiljas åt säkert utifrån. Ett djurs kön är därför okänt tills det eventuellt förökar sig.

PARNING

Befruktningen är inre. Hur parningen går till och vilka förhållanden som utlöser parning och äggläggning är inte dokumenterat. Avel i fångenskap är inte beskriven.

ÄGG OCH LARVER

Siphonops paulensis lägger 4-6 ägg i jorden, och honan stannar hos äggen och vaktar dem. Ungarna utvecklas direkt utan larvstadium i vatten. Hos *Siphonops annulatus* stannar de nykläckta ungarna hos honan, äter hennes yttersta hudlager och samlas kring hennes kloak; om *S. paulensis* gör detsamma är inte dokumenterat. Ungar ska därför få stanna hos honan tills de själva gräver och äter.

METAMORFOS

Det finns inga larver och ingen förvandling: ungarna kläcks som små kopior av de vuxna. Hur lång tid det tar för äggen att kläckas och när ungarna lämnar honan är inte dokumenterat. Honan ska ha ro medan hon ligger med ägg eller ungar.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungar flyttas inte från honan förrän de själva gräver och äter. Därefter hålls de i en liten, djup låda med samma botten som de vuxna och får små daggmaskar eller maskbitar. Håll botten jämnt fuktig och temperaturen stabil. Det finns ingen uppfödningsvägledning för arten.

Hälsa och vanliga misstag

Hälsobilden bygger på erfarenheter med andra landlevande maskgroddjur. De vanligaste problemen är:

- Djuret ligger på ytan: botten är för blöt, för torr, för varm, för kall eller kemiskt olämplig. Rätta till förhållandena och byt botten.
- Förstoppning: kokosfibrer kan packa ihop sig till en propp i tarmen. Använd pappersfibrer eller steril jord.
- Rymning: locket ska sluta tätt och ha en vikt ovanpå.
- Hudinflammation är den vanligaste kända dödsorsaken hos maskgroddjur i fångenskap. Håll botten ren och titta på huden vid varje kontroll.
- Chytridsvamp (Bd) har påvisats hos maskgroddjur. Nya djur sätts i karantän, och händer och redskap tvättas mellan lådorna.

Gå till en veterinär med kunskap om groddjur om djuret inte äter på flera veckor, går ner i vikt eller får sår på huden.

Läs mer: Karantän och hygien

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.